

Historia regionu

Autor: Halina Karaś

{smoothgallery album=93}Pierwsze pisemne wzmianki o Bieczu i okolicy oraz o bieckim kościele parafialnym pochodzą z 1184 r. Musiał to być ważny ośrodek w państwie, skoro utworzono parafię w tak wczesnym okresie chrześcijaństwa. Prawdopodobnie mogła też już istnieć kasztelania biecka, ale dokumenty wymieniają ją po raz pierwszy w roku 1243. Na przełomie XIII/XIV wieku ziemia biecka się wyludniła na skutek wojen i zarazy. Kazimierz Wielki rozpoczął wówczas akcję kolonizacyjną — za jego panowania osady w ziemi bieckiej lokowano na prawie magdeburskim. Biecz w tym czasie miał znaczenie obronne, był to centralny ośrodek życia gospodarczego w tej części kraju, miasto rzemieślniczo-handlowe. Mieszczanie bieccy utrzymywali ożywione stosunki handlowe z Węgrami (import wina węgierskiego do Polski), ze Śląskiem (sprzedaż futer), z Warszawą (Biecz był dostawcą drzewa). Czy wiesz, że...Rozwój handlu i powstanie szlaków handlowych spowodowały tworzenie się na tym terenie band zbójceckich zwanych beskidnikami. Rekrutowały się one głównie z biedoty, złodziejów, zbiegłych parobków oraz z Wołochów. W wieku XVII podczas wojen na Ukrainie tak nasiliły się wystąpienia, że w 1645 roku uchwalono specjalny podatek na oddziały harników, które miały za zadanie zwalczać zbójnictwo. Od XIV w. w Bieczu działała szkoła parafialna. W XV wieku w Akademii Krakowskiej uczyło się 40 studentów, którzy ukończyli biecką szkołę, w XVI wieku — 112, do lat 30. XVII wieku — 32. {smoothgallery album=98} W II połowie XVII wieku Biecz zaczyna podupadać na skutek wojen i zarazy. Miasto już nigdy nie powróciło do swej dawnej świetności. W 1721 roku zaraza pozostawiła w nim tylko 30 mieszkańców, w 1756 roku miasto zniszczył pożar, a w 1770 miasto złupiły wojska rosyjskie pod dowództwem generała Drewicza, które dotarły do Biecza w poszukiwaniu konfederatów barskich. W 1772 roku po I rozbiórce Polski ziemia biecka znalazła się w zaborze austriackim. W latach 80. XVIII wieku w Galicji Józef II przeprowadził szereg reform rustykalnych. Zniósł poddaństwo chłopów (1782 r.), uregulował wymiar i sposoby odrabiania pańszczyzny (1786 r.), wprowadził zasady dziedziczenia gospodarstw. Aż do dzisiaj na tych terenach utrzymuje się sąd o „dobrych czasach cesarskich”. Znamienny był dla okolic Biecza rok 1846 ze względu na rabację galicyjską – chłopski ruch wymierzony przeciwko „panom” (a właściwie przeciwko przygotowywanemu powstaniu) z podburzenia austriackiego. W latach 60. XIX wieku uzyskana przez Galicję autonomia sprzyjała rozwojowi ruchu ludowego, zakładaniu kółek ludowych. {smoothgallery album=94} W XIX wieku szybki rozwój Gorlic, miasta położonego niedaleko Biecza (już w wieku XVIII były miastem lepiej rozwiniętym niż podupadający Biecz), początkowo za sprawą bliskości dwóch rzek (liczne młyny, tartaki, blichy), a potem ze względu na odkrycie na tych terenach złóż ropy naftowej. W 1853 roku ze Lwowa przyjechał do Gorlic Ignacy Łukasiewicz i skonstruował tu pierwszą lampę naftową. Podczas I wojny światowej od grudnia 1914 roku do maja 1915 przebiegała tutaj linia frontu. Podczas jednej z największych bitew I wojny światowej najbardziej ucierpiały Gorlice, ale zniszczeniom uległy też okoliczne wioski. Okres międzywojenny charakteryzowała ożywiona działalność trzech stronnictw: PSL, PSL Piast i PSL Wyzwolenie, widoczna była aktywizacja polityczno-kulturalna chłopów Pogórza. II wojna światowa to okres działalności partyzanckiej (AK), wywózki na roboty przymusowe (wiele osób nie wróciło potem do kraju, osiedlając się m.in. we Francji, w Niemczech, Anglii, Australii). Na czasy PRL przypada powstanie LO w Bieczu i wielu szkół zawodowych w Gorlicach, rozwój przemysłu cukierniczego i drzewnego w Bieczu, naftowego i maszynowego w Gorlicach, zelektryfikowanie w latach 60. i 70. wsi w regionie, telefonizacja w latach 70.-80. XX wieku. Źródła: Józef Barut, Stanisław Motyka, Tadeusz Ślowski, Nad rzeką Ropą, t. I, Z dziejów Biecza, Gorlic i okolicy, Kraków 1962; t. III, Szkice historyczne, red. Zofia Żarnecka, Kraków 1968. Aleksander Karp, Biecz. Perła Podkarpacia, Rzeszów 1998. Tadeusz Ślowski, Biecz i okolice, Warszawa 1959. <http://www.biecz.pl><http://www.gorlice.pl> Fotografie: Halina Karaś, Jolanta Janusz.